

Razvoj i validacija upitnika o učestalosti konzumiranja hrane i pića za populaciju adolescenata u Hrvatskoj

SAŽETAK

Pozadina istraživanja. Upitnik o učestalosti konzumiranja hrane i pića važan je dijetetički alat koji se koristi za procjenu unosa hranjiva u epidemiološkim istraživanjima. Svrha je ovog istraživanja bila razviti i validirati upitnik za populaciju adolescenata od 12 do 18 godina starosti.

Ekperimentalni pristup. Ovaj upitnik je razvijen prilagodbom prethodno validiranog prehrambenog upitnika za djecu odnosno adolescente, i to uključivanjem karakterističnih hrvatskih prehrambenih proizvoda. Konačna verzija upitnika obuhvaćala je 87 namirnica i jela. Kao referentna metoda upotrijebljena su dva trodnevna dnevnika prehrane, vođena u dva navrata s razmakom od mjesec dana. Upitnik je proveden pri kraju vođenja drugog dnevnika prehrane. Adolescenti su regrutirani iz nasumično izabranih osnovnih i srednjih škola iz urbanih i ruralnih dijelova Hrvatske. Upitnik je validiran na uzorku od 84 adolescenata (70,2 % ženskog spola). Unos hranjiva je utvrđen za svakog ispitanika zasebno iz podataka prikupljenih upitnikom i iz dnevnika prehrane. Za validaciju su korišteni Spearmanov koeficijent korelacije (r) i Bland-Altmanova metoda. Antropometrijske mjere određene su kod 78 adolescenata.

Rezultati i zaključci. Srednja vrijednost unosa hranjiva određena upitnikom bila je veća od one određene iz dnevnika prehrane. Prosječni koeficijent korelacije za unose energije i hranjiva iznosio je 0,4. U prosjeku je 76,5 % adolescenata spadalo u istu ili susjednu kvartilu unosa hranjiva. Bland-Altmanovom analizom utvrđeno je dobro podudaranje između rezultata upitnika i podataka iz trodnevnog dnevnika prehrane za sva makrohranjiva i neka mikrohranjiva (natrij, fosfor, kalij, kalcij, magnezij i željezo). Ovaj upitnik je prikladan za određivanje unosa energije i hranjiva među adolescentima

Novina i znanstveni doprinos. Ovo je prvi upitnik koji je razvijen za populaciju adolescenata u Hrvatskoj, te će se moći koristiti u budućim istraživanjima za procjenu unosa hranjiva u toj populaciji.

Ključne riječi: upitnik o učestalosti konzumiranja hrane i pića, trodnevni dnevnik prehrane, validacija upitnika, adolescenti